

Asia: OM 82/52/2017

Arviomuistio kansalaisaloitemenettelyn toiminnasta 2012–2017

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne muistiossa läpikäytyihin muutosehdotuksiin kansalaisaloitemenettelyssä?

Kiitämme mahdollisuudesta lausua asiassa. Kansalaisaloite on antanut uuden mahdollisuuden suoraan demokratiaan ja lisää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia politiikan asialistaan. Kansalaisaloitteen edelleen kehittäminen ja arviointimuistion esitykset ovat varsin kannatettavia. Nostamme esiin muutamia kohtia jatkovalmistelua ajatellen:

Arviointimuistiossa todetaan, että on esitetty toiveita uusien kansalaisten osallistumismahdollisuuksia lisäävien instrumenttien kehittämisestä kansalaisaloitemenettelyn rinnalle. Nämä jäävät kuitenkin vain maininnan asteelle. Arviointimuistiossa on nostettu esimerkiksi mahdollisuus kansalaisaloitetta pienemmällä allekirjoitusmäärällä tehdä kirjallinen kysymys hallitukselle, johon ministeri vastaa kuten kansanedustajien kysymyksiin. Tämä idea, esimerkiksi 10 000 - 20 000 ihmisen allekirjoitusmäärälle, olisi selvittämisen arvoinen esitys.

Muistiossa tunnistetaan vasta-aloitteiden ongelmallisuus ja samalla se, että niihin puuttuminen lainsäädännöllisesti voi olla vaikeaa. Muistiossa todetaan, että tietyissä tapauksissa voisi olla perusteltua, että eduskunta käyttäisi harkintaa siinä missä laajuudessa aloitteet otetaan käsittelyyn. Tätä rajanvetoa voisi koettaa jatkokäsittelyssä vielä selvittää.

Esitys siitä, että aloitteen takana olevat järjestöt, eturyhmät ja yrityksen tuodaan näkyväksi, on erittäin kannatettava avoimuuden näkökulmasta. Samalla on hyvä, että esityksessä huomioidaan tarve suojata yksittäisiä kansalaisia häirinnältä yhteystiedot salaamalla. Muistiossa on tunnistettu myös ongelmat liittyen aloitteiden eduskuntakäsittelyn avoimuuden lisäämiseen ja aloitteiden tekijöiden aseman vahvistamiseksi. Näiden haasteiden ratkomiseen voisi vielä jatkokäsittelyssä kiinnittää erityistä huomiota.

Eräs asia, jota ei ole painotettu arviomuistiossa, mutta jota olisi syytä jatkossa pohtia, on tarkempi rajanveto sen suhteen, mistä kansalaisaloitteen voi ylipäänsä tehdä: esimerkiksi miten suhtautua aloitteisiin asioissa, jotka eivät varsinaisesti kuulu eduskunnan vaan esimerkiksi kunnan tai tulevaisuudessa mahdollisesti maakunnan toimivaltaan.

Muita huomioita kansalaisaloitemenettelystä tai kansalaisaloitemuistiosta?

-

liitto rp. Vihreä
Vihreä liitto rp. - puoluesihteer